

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์
จังหวัดบุรีรัมย์

PATICIPATION OF PEOPLE IN MAKING LOCAL DEVELOPMENT PLANS OF
NONG YEORNG SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN BAN MAI CHAIYAPHOT DISTRICT, BURIRAM PROVINCE

ภาคินิพนธ์
ของ
ทองสุข บรรดาศักดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มีนาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	ทองสุข บรรคาศักดิ์		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน		ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์		กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเทียน		กรรมการ
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากรที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า :

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุด ไปหาค่าต่ำสุดจะได้ดังนี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาและด้านการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตามลำดับ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะคือ ต้องการให้ออบต. ดำเนินโครงการเป็น ไปอย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้านในอบต. และดำเนินโครงการด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการจัดเวทีประชาคมในแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้ และประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าประชุม รับรู้ในการวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหามูลบ้านของตนเองให้มากกว่านี้

TITLE Participation of People in Making Local Development of Nong Yeomg Subdistrict in Ban Mai Chaiyaphot District, Buriram Province

AUTHOR Tongsook Bandasak

ADVISORS Associate Professor Prajan Kanawan Thesis Advisor
 Associate Professor Prasit Suwanarak Co-advisor
 Assistant Professor Prakit Jantakian Co-advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2010

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the participation of people in making local development plans of Nong Yeomg Subdistrict Administrative Organization in Ban Mai Chaiyaphot District, Buriram Province in 3 aspects, namely: 1) the participation in the development plan preparation; 2) the development plan participation; 3) the following up and evaluation development plan. The samples were 395 people, selected by using the Table of Taro Yamane and the random sampling, respectively. The research instrument used for collecting the data was a 3-part questionnaire, including check list, rating scale, and open ended form with its reliability at 0.975. The statistics used for analyzing the data collection were percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The result of the study indicated that the participation of people in making local development of Nong Yeomg Subdistrict Administrative Organization in Ban Mai Chaiyaphot District, Buriram Province by the subjects were at the least level in every aspect of interest. The factors ranked from the most to the least were: 1) the development plan preparation participation, 2) the development plan participation; 3) the following up and evaluation development plan, respectively.
2. The opinions and suggestions were as following: (1) people need SAO performs the purification projects throughout the villages; (2) should provide more information to people; and (3) people need to participate more in meeting for gaining the knowledge in making development plans and solve the problems in their village.

ประกาศคุณูปการ

ภาคินพนธ์ฉบับนี้สำเร็จล่วง โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน ประธานกรรมการควบคุมภาคินพนธ์ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน กรรมการควบคุมภาคินพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และให้ความเมตตา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้มีความสมบูรณ์ตรงประเด็นที่ศึกษามากยิ่งขึ้น ด้วยความเอาใจใส่ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องและให้กำลังใจมาโดยตลอดระยะเวลาในการภาคินพนธ์ จนทำให้ภาคินพนธ์มีความสมบูรณ์ทุกขั้นตอน ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยและประสานงาน ในการจัดทำภาคินพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการทำวิจัย ทั้ง 3 ท่าน คือ คุณสุรพงษ์ ศิลาวิเศษ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ คุณพรมา นาคเหนือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ และคุณอภิรักษ์ สมน้อย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทองหลาง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทองหลาง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งให้เป็นกลุ่มทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือสำหรับการวิจัย ประชาชนทุกคนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยตลอดระยะเวลาในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ให้ความกรุณาอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนประชาชนทุกคนที่ได้ตอบแบบสอบถามจนทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์และขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจนเสร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากภาคินพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้คำแนะนำให้เกิดสติปัญญา ความรู้ และวิชาชีพ จึงขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงบันดาลให้ ผู้มีพระคุณที่เกี่ยวข้อง ในการทำภาคินพนธ์ครั้งนี้จงมีความสุข ความเจริญยิ่งขึ้น

ทองสุข บรรดาศักดิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	12
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	17
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	49
วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
สรุปผลการวิจัย.....	50
อภิปรายผล.....	51
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	58
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย....	58
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย.....	61
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามสำหรับการวิจัย....	62
ภาคผนวก ง แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	71
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	76
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	77

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรตำบลหนองเยือง.....	26
2 ประชากรในเขตตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามหมู่บ้าน.....	32
3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	38
4 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	38
5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ.....	39
6 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา..	39
7 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	40
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	40
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ.....	41
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ..	42
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ..	45
12 ร้อยละของการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา บทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก รัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปรับปรุงสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของรัฐ การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง การเร่งรัดให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดบริการสาธารณะ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการสาธารณะของรัฐเป็น ไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และสามารถสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน ได้ดียิ่งขึ้น

การกระจายอำนาจการบริหารของรัฐ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการในการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และอัตรากำลังของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค ไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขที่ระบุไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง ซึ่งจะเห็น ได้อย่างชัดเจนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับการจัดสรรงบประมาณในสัดส่วนที่สูงขึ้น มีอัตรากำลังมากขึ้น รวมทั้งมีภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นตามกันไปด้วย

จากผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดบทบาท ภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับกับมาตรการในการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และอัตรากำลังจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งกำหนดจุดมุ่งหมายหรือทิศทางในการพัฒนาของตนให้ชัดเจน มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมีความครอบคลุมภารกิจการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสามารถบริหารงานในความ

รับผิดชอบตามที่ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคจะถ่ายโอนให้โดยมีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 110)

แผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา กำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินงานเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงาน โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยังเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจต่าง ๆ (ธงชัย สันติวงษ์. 2537 : 31)

หลักการสำคัญที่ถือเป็นหัวใจของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นก็คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่จะนำไปสู่การบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หากไม่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนแล้ว การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไปเรื่อย ๆ เมื่อมีปัญหาหรือความต้องการเกิดขึ้นก็กำหนดแนวทางดำเนินการเป็นเรื่อง ๆ ไป ซึ่งนอกจากจะต้องแก้ไขปัญหาย่างซ้ำซ้อนและไม่มีที่สิ้นสุดแล้ว ยังอาจทำให้ปัญหามีความรุนแรงมากขึ้น จนเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแก้ไขได้ (ธงชัย สันติวงษ์. 2537 : 1-2)

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องตระหนักว่าแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนกระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นแผนระดับชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดและแผนพัฒนาในระดับจังหวัด ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับอำเภอ ในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับจังหวัดและอำเภอนั้น ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนจะมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ซึ่งแต่เดิมการจัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ จะถูกกำหนดขึ้น โดยหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาค โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาของท้องถิ่นเอง ทำให้การพัฒนาที่ผ่านมาไม่สอดคล้องหรือตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง (กรมการปกครอง. 2538 : 35)

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการในการจัดการและเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้องค์การบริหาร

ส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลจะเจริญก้าวหน้าและมีความสามารถรับใช้ประชาชน ในการอำนวยความสะดวกและความผาสุกให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้มากขึ้น ซึ่งข้อมขึ้นอยู่กับการวางแผนและการจัดทำแผนที่สนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากประชาชนในการนำเสนอสภาพปัญหาของท้องถิ่นด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 11)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีหน้าที่ให้บริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่ ตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนด และยังมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2548 เพื่อการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสภาพการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้องในปัจจุบันไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน ผลสืบเนื่องมาจากขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของประชาชน

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะประชาชนคนหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง จึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ต้องการให้ท้องถิ่นได้จัดทำแผนพัฒนาฯ อย่างเป็นระบบ และประชาชนเข้าใจหลักในการจัดทำแผน พร้อมเข้ามามีส่วนร่วม และสามารถนำแผนพัฒนาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดครอบคลุมทุกด้านการพัฒนาภายในท้องถิ่น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนรวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 9 หมู่บ้าน จำนวน 3,465 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและหาคำจำกัดความเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจง่ายขึ้น

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา การเลือกวิธีเพื่อแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โครงการหรือแผนงานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติหรือดำเนินและมีผลกระทบถึงประชาชน

2. การมีส่วนร่วมในการจัดแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยมีอำนาจในการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา เพื่อมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ใน 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการ ในการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/

กิจกรรม การนำเสนอปัญหา/ความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมวางแผน และ
ร่วมหาวิธีการในการแก้ไขปัญหา และการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจใช้ทรัพยากรของหมู่บ้านที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม มีส่วนร่วมในการ
ช่วยเหลือต่อหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนพัฒนา อบต.
มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โครงการ/กิจกรรม งบประมาณต่าง ๆ ที่อบต. ดำเนินการว่า
ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการระดมทุนหรือให้สนับสนุนวัสดุ
อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการติดตามตรวจสอบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนำโครงการ/กิจกรรม ที่เป็น
ข้อเสนอของประชาชน ไปจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การติดตามตรวจสอบการจัดทำโครงการพัฒนา
การบริการสาธารณะ การจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล การ
ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และการติดตามประเมินผลว่า
องค์การบริหารส่วนตำบลมีการพัฒนาท้องถิ่นตามวัตถุประสงค์ของประชาชนหรือไม่ เป็นต้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขื่อง อำเภอ
บ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

4. แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปีของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขื่อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

5. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การ
บริหารส่วนตำบลหนองเขื่อง เป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนาตำบลไว้ข้างหน้ามีระยะเวลา 5 ปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้มุ่งศึกษาและพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล เอกสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งสภาพพื้นที่ที่ทำการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
4. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล
5. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปัจจุบันสังคมหันมาให้ความสำคัญกับระบบ “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” มากขึ้น ซึ่งเป็นระบบที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการตัดสินใจในกิจกรรมการพัฒนาของทางราชการ ที่จะมียผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเองภายในท้องถิ่นนั้น ในประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นสิ่งสำคัญที่ทุกองค์กรต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในการบริหารงานภายในองค์กร จึงได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

วันชัย วัฒนศัพท์ (2545 : 24; อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า. 2548 : 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นต้นที่สุด คือ การได้รับทราบข้อมูลข่าวสารว่ารัฐทำอะไรหลังจากได้ตัดสินใจเรียบร้อยแล้วแจ้งให้ประชาชนทราบ ถัดขึ้นมาคือการที่รัฐรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หลังจากให้ข้อมูลไปแล้ว

ก่อนตัดสินใจหรือที่รู้จักกันว่า คือ การประชาพิจารณา สูงขึ้นมาอีก คือ ประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องหรือในโครงการนั้น ๆ เพื่อให้เกิดข้อยุติโดยฉันทามติ และสูงที่สุดคือ การที่สามารถลงมติแต่ละคนทีละคนว่า “เอาหรือไม่เอา” ในกระบวนการประชามติร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งการร่วมมือนี้ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกันในการคิดการตัดสินใจ และกำหนดเป้าหมายรับผิดชอบต่อผลการดำเนินการต่าง ๆ และมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น

ไพศาล สรรสวัสดิ์ (2547 : 85) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งการร่วมมือนี้ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกันในการคิด การตัดสินใจ และกำหนดเป้าหมายรับผิดชอบต่อการดำเนินการต่าง ๆ และมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น

จักรพงษ์ สงวนชม (2549 : 24) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการรับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของคนในชุมชน

สุเมธ พุทธนันท์เมธา (2549 : 12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดมาร่วมทำในรูปแบบของคณะกรรมการ เพื่อคอยให้คำเสนอแนะความคิดให้เป็นจุดเชื่อมโยง อันจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่าง โรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ ทุกฝ่ายต้องสื่อสารแบบเปิดระดมความคิดเพราะชุมชนย่อมมีทรัพยากรอันทรงคุณค่าแอบแฝงอยู่ ถ้าครูหรือผู้บริหารใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์แล้วประโยชน์ก็ตามมากมาย เช่น การเกิดความสัมพันธ์ ประสิทธิภาพงาน และเป็น การสร้างสรรค์ในการปกครองแบบประชาธิปไตย ให้เกิดขึ้นในชุมชน

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2525 : 11-13; อ้างถึงใน นที คิษฐบรรจง. 2546 : 11) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เป็น 4 ขั้นตอน

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

ชววัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 20; อ้างถึงใน นที คิษฐบรรจง. 2546 : 11) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มและการพิจารณาตัดสินใจ การปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพ

ความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า มนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสแล้วได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง

กฤษฎา เพิ่มทັນจิตต์ (2531 : 14-15; อ้างถึงใน สุกชัย ศรีทศ. 2547 : 44 - 45) กล่าวว่าจุดเน้นของแนวความคิดการปกครองท้องถิ่น เพื่อการบริหารการพัฒนาก็คือ การเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การวางแผนพัฒนาต่าง ๆ มิใช่ว่าหน่วยงานของรัฐบาลจะเป็นผู้วางแผนพัฒนาประเทศทั่วทุกอาณาบริเวณ ได้อย่างรัดกุม และถูกต้องตามความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเสมอไป ฉะนั้น จึงเป็นผู้ตั้งนโยบายหลักเท่านั้น และมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการวางแผน กำหนดโครงการ การนำไปปฏิบัติ ซึ่งรวมถึง ร่วมตัดสินใจในแผนงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระดับต่างนั้น ซึ่งเป็นแผนที่เกิดจากประชาชนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยผู้แทนของคนก็ตาม แผนนั้นต้องไม่ถูกบิดเบือนจากความเป็นจริงโดยรัฐบาลกลางหรือผู้มีอำนาจ เพราะประชาชนในท้องถิ่นจะ ได้มีความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันและช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ นำ ไปสู่การพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

สำหรับลักษณะในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนนั้น อาจจะเป็นไปในลักษณะดังนี้ คือ

1. มีอำนาจและภาระหน้าที่อย่างแท้จริงในการวางแผน กำหนดโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยผ่านองค์กรหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น
2. หน่วยงานหรือองค์กรของรัฐมีอำนาจในการวางแผน แต่ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจัดตั้งองค์กรชุมชนมาตรวจสอบ
3. มิได้กำหนดรูปแบบที่แน่นอน ให้พิจารณาแต่ละท้องถิ่นเป็นสำคัญ แต่ต้องมีองค์กรที่ได้รับเลือกจากประชาชนเข้ามามีบทบาท กำหนดความจำเป็นในการใช้จ่ายทรัพยากรและมาให้ข้อมูลข่าวสาร

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีความสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหารขององค์กร เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนแรกคือ การวางแผน ไปถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการติดตามและประเมินผล ซึ่งการมีส่วนร่วมที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องประกอบด้วยปัจจัย เงื่อนไขและความพร้อมในการมีส่วนร่วม มีความสามารถและเต็มใจในการมีส่วนร่วม การมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมได้โดยไม่กระทบต่อหน้าที่การงาน และไม่เสียค่าใช้จ่าย มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาและการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม เป็นต้น การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ขั้นแรก คือ การวางแผน

ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งผลให้กระบวนการบริหารเป็นไปอย่างถูกต้องตามความต้องการที่แท้จริง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะหากว่าประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนแล้ว การบริหารงานนั้นก็อาจดำเนินไปอย่างไร้ทิศทาง ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ อาจทำให้สูญเสียทรัพยากรการบริหารอย่างไร้ประโยชน์ เนื่องจากการดำเนินการนั้นมิได้เป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงกับความต้องการของประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา

การวางแผน คือ การตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไรในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างแน่ชัด และการวางแผนถือได้ว่าเป็นกิจกรรมแรกของการบริหารงาน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายได้ด้วยวิธีที่ดีที่สุด โดยมีผู้ที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนไว้หลายท่านดังนี้

ความหมายของการวางแผน

อนันต์ เกตุวงศ์ (2541 : 162) กล่าวว่า กระบวนการวางแผนมีอยู่ 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ การวางแผนการ ดำเนินการตามแผน และการประเมินผลงานของแผน ในแต่ละขั้นดังกล่าวยังมีลำดับการปฏิบัติงานแบ่งย่อยลงไปอีก เพื่ออธิบายรายละเอียดของขั้นตอนการวางแผนให้เข้าใจยิ่งขึ้น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (ม.ป.ป. : 149-151) กล่าวว่า การวางแผน (Planning) จะเกี่ยวข้องกับ การกำหนด (การเลือก) ภารกิจ (Mission) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ตลอดจนกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ซึ่งต้องอาศัยการตัดสินใจ การเลือกกระหว่างทางเลือกปฏิบัติในอนาคต ดังนั้นแผน (Plan) จะบอกเหตุผล (วิธีการ) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เลือกไว้ การวางแผน (Planning) จะเป็นการสร้างสะพานเพื่อให้เดิน ไปถึงสิ่งที่ต้องการจากผลงานของการวางแผนจะได้แผนออกมาแผนจึงเป็นเครื่องมือ (วิธีการ) เพื่อให้บรรลุจุดหมาย

การวางแผนเป็นขั้นแรกของกระบวนการบริหาร เป็นกระบวนการในการพิจารณาลักษณะองค์การในอนาคต การเลือกและปฏิบัติการที่มีประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต

ประชุม รอดประเสริฐ (2539 : 117 - 128) กล่าวว่ากระบวนการวางแผนไม่มีรูปแบบที่แน่ชัด ฉะนั้นผู้บริหารหรือนักวิชาการจึงไม่สามารถที่จะบอกถึงขั้นตอนที่เป็นมาตรฐานให้เป็นที่เข้าใจอย่างแน่ชัดแก่ผู้ใ้รู้ได้

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2520 : 19) กล่าวว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการเตรียมการ วินิจฉัยและตัดสินใจที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยวิธีการที่ดีที่สุด หน่วยงานทุกแห่ง จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักประโยชน์

ทุกด้านในสังคมและมีเป้าหมายสูงสุดคือ การจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามความต้องการของมวลชนสมาชิกในสังคมนั้น ๆ เป็นสำคัญที่จะบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลอย่างประหยัดและเป็นธรรมได้นั้น จำเป็นต้องมีการวางแผน

สำนักพัฒนาเมือง (2534 : 4; อ้างถึงใน นที คิชฐบรรจง. 2546 : 7) ให้ความหมายของการวางแผนพัฒนา (Development Planning) หมายถึง การกำหนดและตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะดำเนินงานอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด และใครเป็นผู้ดำเนินงานหรือรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างพื้นฐานและการเมือง การบริหาร ทั้งนี้ โดยการนำปัญหา (Problem) ความต้องการ (Need) นโยบายหรือคำสั่ง (Policy or Directive) และศักยภาพ (Potential) มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการแก้ไขปัญหานั้นเองสอดคล้องความต้องการของนโยบาย และพัฒนาศักยภาพ แล้วจึงกำหนดออกมาในรูปของแผนงานและ โครงการเพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขสภาพต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

ขั้นตอนของการวางแผน

ธงชัย สันติวงษ์ (2539 : 21-24) ได้กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการวางแผน (Step in Planning Process) ไว้รวม 7 ขั้นตอน คือ

1. การตั้งข้อสมมติฐานเกี่ยวกับอนาคต
2. การกำหนดวัตถุประสงค์
3. การพัฒนากลยุทธ์
4. การสร้างเป้าหมายระยะปานกลาง
5. การกำหนดแผนปฏิบัติงาน
6. การปฏิบัติตามแผน
7. กลไกของข้อมูลย้อนกลับ

กรมการปกครอง (2543 : 1) กล่าวว่า การวางแผนเป็นเทคนิคของการมองล่วงหน้าอย่างเป็นระเบียบ เป็นการพยากรณ์การปฏิบัติงานในอนาคตว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ทำเมื่อไร ทำที่ไหน เพื่อให้งานสำเร็จตามความประสงค์ เพื่อบรรเทาความเครียดในการใช้สมองให้น้อยลง ในการปฏิบัติงาน แผนงานที่ค้ำยันเน้นถึงการป้องกันมิให้มีการล่าช้า มากกว่าการแก้ไขในภายหลัง เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความยุ่งยากหรืออุปสรรคที่จะพึงมี พร้อมทั้งกำหนดวิธีการแก้ไขไว้พร้อมในการวางแผนจะต้องวางแผนแนวทางและวิธีปฏิบัติไว้ให้พร้อมตลอดการกำหนดว่าขั้นใดบ้างที่จะบังเกิดผลตามต้องการและงานขั้นต่าง ๆ นี้จะใครควรปฏิบัติก่อนหลัง ส่วนมากการวางแผนงานที่ได้ผลดีนั้น เป็นแผนงานที่จะต้องสามารถคิดแปลงแก้ไขได้ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงอยู่เป็นนิจ

องค์ประกอบของการวางแผน

องค์ประกอบของการวางแผน มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งผลให้การบริหารเป็นไปอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะหากบุคคล หน่วยงาน ไม่เข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบและกระบวนการในการวางแผนแล้ว การบริหารงานนั้น ก็อาจดำเนินไปอย่างไร้ทิศทาง ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ อาจทำให้สูญเสียทรัพยากรการบริหาร อย่างไม่รู้ประโยชน์ ซึ่ง ได้มีผู้ที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการวางแผนไว้ดังนี้

กรมการปกครอง (2543 : 2-3) องค์ประกอบของการวางแผนที่สำคัญ 7 ประการ คือ

1. การวางแผนเป็นกระบวนการ (Planning Process) หมายความว่า การวางแผนเป็นกิจกรรมต่อเนื่องที่ต้องการกระทำติดต่อกัน ไปเป็นระยะ ๆ โดยมีให้ขาดคอนหรือหยุดนิ่ง ทั้งนี้ เพราะแผนจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้คำว่า กระบวนการ (Process) ยังมีความหมายที่ลึกซึ้งถึงการผสมผสานกันอย่างได้สัดส่วนของ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ของระบบ ซึ่ง ได้แก่ ทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งพลังงาน ที่ช่วยให้ทรัพยากรนำเข้ดังกล่าวจัดรูปความสัมพันธ์และเกิดปฏิกิริยาที่ทำให้บรรลุเป้าหมายต่อไป
2. การเตรียมการ (Preparing) หมายถึง การเตรียมข้อมูลบุคลากร ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการวางแผน และปฏิบัติตามแผนและยิ่งกว่านั้น ยังหมายถึง การเตรียมอำนาจ (Authority) ให้กับบุคคลและองค์การที่ทำหน้าที่ในการวางแผน เพื่อผลักดันให้แผนเป็นความจริง และหน่วยปฏิบัติรับเอาไปปฏิบัติได้
3. ชุด (Set) คำว่า Set ในที่นี้ หมายถึง ชุดของข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ ทั้งนี้ เพราะการวางแผน ไม่อาจตัดสินใจด้วยข้อมูลชิ้นใดชิ้นหนึ่งได้ แต่จะต้องอาศัยข้อมูลเป็นชุดเพื่อ ศึกษาให้ครบถ้วนทั้งส่วนที่เป็นผลได้และส่วนที่เสียไปเมื่อทำโครงการหรือแผนงานนั้น
4. การตัดสินใจเพื่อการกระทำ หมายความว่า การวางแผนจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ ในการปฏิบัติด้วย
5. ในอนาคต หมายความว่า การวางแผนเป็นการคาดการณ์และเครื่องมือในการคาดหวังอนาคตที่แม่นยำจริง ๆ
6. เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หมายความว่า การวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน
7. โดยวิธีที่ดีที่สุด หมายความว่า การวางแผนจะต้องมุ่งหาทางเลือกที่จะกระทำทำให้ แผนนั้นบรรลุเป้าหมายได้ด้วยวิธีที่ง่าย ใช้ทรัพยากรน้อยและเวลาที่สั้นที่สุด

จากความหมายข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า การวางแผนเป็นขั้นตอนแรกของการบริหารงาน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายได้ด้วยวิธีที่ดีที่สุด และเป็นแนวทางใน

การกำหนดทิศทาง การดำเนินงานขององค์กร กำหนดภารกิจและกิจกรรม โดยการนำปัญหา ความต้องการ นโยบาย ระเบียบ คำสั่ง ศักยภาพขององค์กรและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ ตัดสินใจและวินิจฉัยทางเลือกในอนาคต เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหา สนองตอบความต้องการและเป้าหมายการพัฒนาศักยภาพขององค์กรได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองที่ยึดหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นรูปแบบการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมมีความเกี่ยวพัน มีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง ทำให้เกิดความรับผิดชอบ และหวงแหนต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตย โดยประชาชนมีโอกาสเลือกตั้ง รู้จักการปกครองตนเอง ทำให้เกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น มีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตนเอง ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้หลากหลายด้วยกัน ดังนี้

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541 : 33) ให้ความหมายว่า การบริหารท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ในด้านการบริหาร ไปให้ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการ เพื่อชุมชนของตนเอง แต่ความเป็นอิสระของหน่วยการบริหารงานท้องถิ่นจะมีไม่มากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารงานท้องถิ่นดำเนินไปได้ จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหาร เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลิขิต สีระเวคิน (2543 : 3) กล่าวไว้ว่า การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือการกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุด คือ รากหญ้า (Grass Roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งขาดอันหนึ่ง ก็คือ การขาดรากฐานในท้องถิ่น ดังนั้นหากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่างและไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ถูกจุดหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นหากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่น เมื่อดำเนินการ

เองแล้ว ภารกิจของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายเป็น รัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแค่ควบคุม ดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้น การแบ่งเบาภาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ความคับคั่งของภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่รวมอยู่ส่วนกลางจะลดน้อยลง ความคล่องตัวในการดำเนินงานของส่วนกลางจะมีมากขึ้น

วิญญู อังคณาภิรักษ์ (2518 : 45) กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารงานประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีคืออนาคตทางการเมืองของตนเอง และยังฝึกฝนทักษะทางการเมืองบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539 : 21-22) ได้สรุปแนวความคิดของนักวิชาการและนักปกครองที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้ให้ความหมายไว้ส่วนใหญ่มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างคือสำนวนรายละเอียดปลีกย่อยซึ่งสามารถสรุปการปกครองท้องถิ่น ได้ในสาระสำคัญดังนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกัน ในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ของไทย จัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยาตามเหตุผลดังกล่าว
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไป ไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพเป็น รัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นมีขอบเขต ที่แตกต่างกันไป ตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครอง ท้องถิ่นระดับใด จึงจะเหมาะสม
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ
  - 3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือเทศบัญญัติ เป็นต้น

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

4. มืองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่น จัดเป็นสองฝ่ายคือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลมีคณะผู้บริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือในแบบมหานคร คือ กรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

จากความหมายไว้ดังกล่าวข้างต้น จึงพอจะสรุปความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้ หรือกระจายอำนาจหน้าที่ในด้านการบริหาร ไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเอง เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจการปกครองตนเอง ความที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล ดำเนินการปกครองตนเอง ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ความเจตนารมณ์ของประชาชนอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ การปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นการปกครองที่ยึดหลักการกระจายอำนาจเป็นรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียกับการปกครอง เกิดความรับผิดชอบ และห่วงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตย โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง ซึ่งการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึก ในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของคนในที่สุด

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด ที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน การปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบไปด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ (โกวิทย์ พวงงาม, 2549 : 5) คือ

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจกรรมสังคม (Bureau of Social Affairs) ได้ให้ความเห็นว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมือง และการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์กรณีบุคคล คือการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย แยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ และควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ มิได้หมายความว่ามิมีอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแล

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ การปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ คือ รัฐมอบอำนาจให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นรับไปบริหาร โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง โกวิทช์ พวงงาม (2549 : 10) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการในการจัดบริการสาธารณะแทนรัฐบาล
2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวความคิดในการปกครองท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองนั้น โกวิทช์ พวงงาม (2549 : 10) กล่าวว่า ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมือง การปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง อันจะนำไปสู่ความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย
2. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล
3. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตนเอง
4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ
5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง และการบริหารของประเทศในอนาคต
6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งพาตนเอง ซึ่งการพัฒนาชนบทแบบพึ่งพาตนเองเป็นการพัฒนาทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เพราะการ

ดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ การพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้นจะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ “หยิบยื่นชดได้หรือกึ่งหยิบยื่นชดได้” เกิดความคาดหวังว่าทุกปีจะมี “ลาภลอย” แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่น กลับสร้างลักษณะการพัฒนาแบบพึ่งพาไม่ยอมช่วยตัวเอง

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานการบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยรัฐบาลเป็นผู้กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บริหารราชการ ในการจัดทำบริการสาธารณะ มีผู้บริหารและสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ โดยมีหน่วยงานรัฐบาลในระดับจังหวัดและในระดับอำเภอทำหน้าที่เป็นหน่วยกำกับดูแลการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกทางหนึ่ง

ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 67) ได้ให้คำนิยามขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ที่สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทหรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยสามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านซึ่งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน ซึ่งอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง สำหรับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยให้นายกองคํการบริหาร ส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และนายกองคํการบริหารส่วนตำบลอาจ แต่งตั้งรองนายกองคํการบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกินสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายก องคํการบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงาน

อำนาจหน้าที่ขององคํการบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 82 - 85) องคํการบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ หน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66) ภายใต้บังคับ แห่งกฎหมายของคํการบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 และหน้าที่อาจจัดทำ ตาม มาตรา 68 ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองคํการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไข เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66)
2. หน้าที่ต้องทำ (ตามมาตรา 67) ดังนี้
  - 2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
  - 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัด มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
  - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
  - 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
  - 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
  - 2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
  - 2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากร ให้ตามความจำเป็นและสมควร
3. หน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการ (ตามมาตรา 68) ดังนี้
  - 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
  - 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
  - 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
  - 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

- 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12 การท่องเที่ยว
- 3.13 การผังเมือง

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะ ดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล ทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้ หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนิน กิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (ตามมาตรา 69)

5. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อ ประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อ จัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวง มหาดไทยกำหนด (ตามมาตรา 69/1)

6. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของทาง ราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความ มั่นคงแห่งชาติ (ตามมาตรา 70)

7. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย เพื่อปฏิบัติการให้เป็น ไปตาม อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบล ออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและ

กำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ตามมาตรา 71)

8. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และเพื่อประโยชน์แก่กิจการองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (ตามมาตรา 72)

9. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้น เป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (ตามมาตรา 73)

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 159 - 160) ดังนี้

ในด้านการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะในมาตรา 16 ซึ่งกำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณสุขูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารึกประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

14. การส่งเสริมกีฬา

15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย

19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล

20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง

26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ด้านความรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 78 - 79) มีดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 72) มีดังนี้

2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 87) ดังนี้

3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

3.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

3.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

3.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

3.8 รายได้อื่นที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 87)

ดังนี้

- 4.1 เงินเดือน
- 4.2 ค่าจ้าง
- 4.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
- 4.4 ค่าใช้สอย
- 4.5 ค่าวัสดุ
- 4.6 ค่าครุภัณฑ์
- 4.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ
- 4.8 ค่าสาธารณูปโภค
- 4.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- 4.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวง

มหาดไทยกำหนดไว้

จากอำนาจหน้าที่และภารกิจดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การบริหารราชการท้องถิ่นในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น รัฐได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นทั้งในด้านการพัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหลายมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างค้ำคอเนื่อง

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง

ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ เหตุที่ได้ชื่อ “หนองเยือง” เพราะเมื่อสมัยก่อนลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ลุ่ม ลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทราย สภาพภูมิอากาศอุดมสมบูรณ์เต็มไปด้วยสิ่งสารพัด โดยเฉพาะเลี้ยงผา พื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตรและอยู่ห่างจากตัวเมืองบุรีรัมย์ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 90 กิโลเมตร จึงมีคนเริ่มเข้ามาอยู่อาศัยเพื่อทำมาหากินและตั้งเป็นชุมชนมากขึ้น และมีเส้นทางเกวียนที่ใช้เป็นเส้นทางสัญจรไปมาระหว่างเมืองบุรีรัมย์กับชุมชน มีคนพูดติดปากว่า

“บ้านเลียง” ต่อมาจึงเรียกเพี้ยนว่า บ้านเลียง ซึ่งเมื่อก่อนขึ้นกับตำบลทองหลางและได้ออกจากตำบลทองหลางเมื่อปี พ.ศ. 2537 จึงตั้งชื่อตำบลตามชื่อบ้านเลียงและมีหนองน้ำจึงเรียกว่า ตำบลหนองเลียง (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเลียง แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเลียง. 2551-2553 : 5)

เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 22/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 เรื่อง ระเบียบการบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามาร่วมกันบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนร่วมอันจะเป็นทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยวิธีจัดให้มีสภาตำบลและกรรมการตำบลขึ้น

การที่สภาตำบลยังไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน รัฐบาลจึงได้ปรับปรุงสถานะของสภาตำบลเสียใหม่ให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 6 และยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 43 ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 44 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 111 ตอนที่ 53 ลงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2537

เกณฑ์การกำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 40 สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณเฉลี่ยสามปีไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทโดยทำเป็นกระทรวงมหาดไทยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งตำบลหนองเลียง และเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเลียงขึ้นตามมาตราที่ 40 และมาตรา 95 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 โดยมีประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคนแรกคือ นายเม้า ทาไรสง ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งกำนันตำบลหนองเลียง

ข้อมูลทั่วไป

ตำบลหนองเลียง ตั้งอยู่ที่อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ 3 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ 85 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 34 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 21,250 ไร่

อาณาเขต มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ จดกับตำบลทองหลาง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์
 ทิศใต้ จดกับตำบลกุสุมาลย์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์
 ทิศตะวันตก จดกับตำบลตลาดโพธิ์ อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา
 ทิศตะวันออก จดกับเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

เขตการปกครอง ตำบลหนองเข็งมีพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเดิมพื้นที่ มีเขตการปกครองในพื้นที่ 9 หมู่บ้าน

1. บ้านโคกจิก หมู่ที่ 1
2. บ้านหนองเข็ง หมู่ที่ 2
3. บ้านห้วยเหี้ย หมู่ที่ 3
4. บ้านกุ่ม หมู่ที่ 4
5. บ้านยางทะเล หมู่ที่ 5
6. บ้านส้มป่อย หมู่ที่ 6
7. บ้านม่วง หมู่ที่ 7
8. บ้านเขวา หมู่ที่ 8
9. บ้านไทรทอง หมู่ที่ 9

ประชากร มีจำนวนประชากรตามสำนักทะเบียนราษฎรอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์

ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2552 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 3,465 คนแยกได้ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรตำบลหนองเยือง

ตำบล/หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม
บ้านโคกจิก หมู่ที่ 1	266	247	513
บ้านหนองเยือง หมู่ที่ 2	210	206	406
บ้านห้วยเหี้ย หมู่ที่ 3	197	194	391
บ้านดู่ธานี หมู่ที่ 4	180	210	390
บ้านยางทะเล หมู่ที่ 5	150	140	290
บ้านส้มป่อย หมู่ที่ 6	245	235	480
บ้านม่วง หมู่ที่ 7	250	187	437
บ้านเขวา หมู่ที่ 8	162	175	337
บ้านไทรทอง หมู่ที่ 9	185	206	391
รวม	1,845	1,800	3,645

การศึกษา มีสถานศึกษาในระดับก่อนวัยเรียนประถมศึกษา และมีจำนวนเด็กเล็ก
เด็กนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน 3 แห่ง
2. โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน 3 แห่ง
3. สถาบันและองค์กรทางศาสนา	จำนวน 8 แห่ง
4. สถานีนอนามัย	จำนวน 1 แห่ง
5. ป้อมยามสถานีตำรวจ	จำนวน 1 แห่ง

ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ผู้บริหาร	
1.1 นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล	จำนวน 1 คน
1.2 รองนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล	จำนวน 2 คน
1.3 เลขานุการนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล	จำนวน 1 คน
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 18 คน
3. พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้าง	จำนวน 24 คน
3.1 ตำแหน่งในสำนักงานปลัด	จำนวน 16 คน
3.2 ตำแหน่งในส่วนการคลัง	จำนวน 6 คน

3.3 ตำแหน่งในส่วนโยธา	จำนวน 2 คน
4. ระดับการศึกษาของพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง	
4.1 มัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน 1 คน
4.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	จำนวน 2 คน
4.3 อนุปริญญา	จำนวน 3 คน
4.4 ปริญญาตรี	จำนวน 18 คน
5. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล	
5.1 รายได้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551	เป็นเงิน 16,794,528.78 บาท
5.2 รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง	เป็นเงิน 124,990.23 บาท
5.3 รายได้ที่ส่วนราชการอื่นเก็บให้	เป็นเงิน 7,133,709.82 บาท
5.4 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	เป็นเงิน 9,535,828.73 บาท
6. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล	
6.1 รายจ่ายงบประมาณ พ.ศ. 2551	เป็นเงิน 16,660,167.53 บาท
6.2 รายจ่ายประจำ	เป็นเงิน 13,561,767.53 บาท
6.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	เป็นเงิน 3,098,400.00 บาท

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในครั้งนี้ได้มีหลายท่านที่ได้ทำการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของท้องถิ่นภายในประเทศ รายละเอียดดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ได้มีความพยายามที่จะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 แต่ยังมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วน ยังปฏิบัติไม่ครบกระบวนการตามที่ระเบียบฯ กำหนด สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าอยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสนใจในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร เช่น ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและการเข้าร่วมตรวจสอบ

ความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหของท้องถิ่น ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน

สมบูรณ์ กนกหงส์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. บุคลากรในชุมชนโดยรวมและจำแนกตามสภาพเห็นว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านลักษณะความเป็นผู้นำ ด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพึ่งพาตนเอง ด้านโอกาสพบปะแลกเปลี่ยน เพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชน และด้านความสามัคคีและความร่วมมือของชุมชน

2. บุคลากรในชุมชนที่มีสถานภาพต่างกันเห็นว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ทวิทย์ โพธิ์เสถ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังไชย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” ขณะที่ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาคมทราบวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาคมมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

สายอันต์ ภิรมย์กิจ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลหนองบัวระเหว ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทเทศบาลในการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านร่วมวางแผนพัฒนาเทศบาล ด้านร่วมปฏิบัติงานและด้านการตรวจสอบและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ปิยรัตน์ สุขบรรณ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแ้ววัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแ้ววัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเตรียมการจัดทำแผนและด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

อารีณา มะหะหมัด (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมด้านความสนใจในการบริหารงานของเทศบาลมากที่สุด (91.00%) รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (74.80 %) การมีส่วนร่วมได้ส่วนเดียวกับเทศบาล (65.80 %) การเป็นสมาชิกกลุ่ม (65.50 %) ความเชื่อมั่นต่อผู้บริหาร (61.80 %) และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชุมชน (52.80 %) ตามลำดับ สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเกือบทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล มีเพียงด้านเดียว คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล มากที่สุด คือ การที่ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลและเจ้าหน้าที่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอยู่เสมอ และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลของประชาชน มากที่สุด คือ ไม่มีเวลาเพียงพอ และภารกิจมาก และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพฤติกรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ปัจจัยพฤติกรรมทุกด้านมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

งานวิจัยต่างประเทศ

ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น ได้มีงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังนี้

โยคารินี (Yocarini, 2004 : 1) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในเมือง Glazoue ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่าหลังจากที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของประชาชนก็เพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการนั้น ซึ่งความสำเร็จนั้นก็เนื่องมาจากการกระตุ้นและสิ่งจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

คัฟแมนท์ (Kaufman, 1949 : 7) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบทพบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และความยาวนานในการอาศัยท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน

บราวน์ (Brown. 1979 : 25, อ้างถึงใน สุภชัย ตรีทศ. 2547 : 49) กล่าวว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสังคมอย่างแข็งขันและไม่แข็งขัน มักจะมีฐานแตกต่างกันออกไป และมีมโนภาพที่สำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมของเขา ประเพณีรวมตัว แนวความคิดที่เขาถูกคาดหวังให้เข้าร่วมกิจกรรมบางอย่าง บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง (การศึกษา อาชีพ และรายได้สูง) มักจะเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างแข็งขันมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและเป็นศูนย์กลางของการพัฒนานั้น จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนสามารถที่จะสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในชุมชนได้อย่างถูกต้อง ตรงจุดและเหมาะสม การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว จะต้องเกิดจากกระบวนการที่มาจากความร่วมมือของประชาชน โดยมีรูปแบบตามที่กฎหมายกำหนดเป็นเบื้องต้น เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เป็นต้น ซึ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนจะครอบคลุมในด้านต่าง ๆ อย่างน้อย 7 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการพิจารณาการปฏิบัติราชการทางการปกครอง ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการคัดเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติงาน และการออกกฎหมาย ซึ่งทั้งหมดจะครอบคลุมถึงด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 9 หมู่บ้าน จำนวน 3,645 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

รายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามหมู่บ้าน

ที่	ชื่อหมู่บ้าน/หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านโคกจิก หมู่ที่ 1	513	51
2	บ้านหนองเอื้อง หมู่ที่ 2	406	40
3	บ้านห้วยเหี้ย หมู่ที่ 3	391	39
4	บ้านคูธานี หมู่ที่ 4	390	38
5	บ้านยางทะเล หมู่ที่ 5	290	29
6	บ้านส้มป้อ หมู่ที่ 6	480	47
7	บ้านม่วง หมู่ที่ 7	437	43
8	บ้านเขวา หมู่ที่ 8	337	33
9	บ้านไทรทอง หมู่ที่ 9	391	39
	รวม	3,645	359

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( )

ตัวอย่าง

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา และด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยแบ่งระดับความเห็นเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถาม

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนา					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	ท่านได้ร่วมให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ รวมถึงศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารพัฒนา การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ของประชาชนในเขตตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ครบสภาพ และปัญหา เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แบบ Face Validity ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบได้แก่

2.3.1 นายสุรพงษ์ ศิวาวิเศษ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.3.2 นายพรพมา นาคเหนือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.3.3 นายอภิรักษ์ สมน้อย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทองหลาง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ ทำการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน ที่องค์การบริหารส่วนตำบลทองหลาง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.6 นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9750 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งหนังสือให้แก่ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตตำบลหนองเขื่อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ แจ้งสมาชิกในหมู่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปยังที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ในเขตตำบลหนองเขื่อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อแจกจ่ายแก่สมาชิกและกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยส่งแบบสอบถามคืนที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน

4. ผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านทุกหมู่บ้านด้วยตนเอง

5. จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป จำนวน 359 ชุด ได้รับกลับคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทั้งหมด 359 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. การศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขื่อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดทำคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
4. เหน้จกในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 104)
  - ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
  - ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
  - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
  - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย ได้ใช้สัญลักษณ์ตามสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติพื้นฐาน เพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	177	49.30
2. หญิง	182	50.70
รวม	359	100.00

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 359 คน เป็นเพศชาย จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 49.30 และเป็นเพศหญิง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. 18-30 ปี	25	7.00
2. 31-40 ปี	91	25.30
3. 41-50 ปี	116	32.30
4. 51-60 ปี	94	26.20
5. 61 ปีขึ้นไป	33	9.20
รวม	359	100.00

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 359 คน มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 รองลงมา มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. โสด	88	24.50
2. สมรส	202	56.30
3. ม่าย/หย่า	59	16.40
4. อื่น ๆ	10	2.80
รวม	359	100.00

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 359 คน มีสถานภาพสมรสมากที่สุด จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 และมีสถานภาพอื่น ๆ น้อยที่สุด มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	136	37.90
2. มัธยมศึกษา	75	20.90
3. มัธยมปลาย	72	20.00
4. ปริญญาตรี	61	17.00
5. สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.60
6. อื่น ๆ	13	3.60
รวม	359	100.00

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 359 คน มีการศึกษาในระดับ ประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 37.90 รองลงมา มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 และน้อยที่สุดมีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เกษตรกร	137	38.20
2. ค้าขาย	91	25.30
3. ข้าราชการ	68	18.90
4. ลูกจ้าง	39	10.90
5. อาชีพส่วนตัว	24	6.70
รวม	359	100.00

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 359 คน มีอาชีพ เกษตรกร มากที่สุด จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 รองลงมามีอาชีพค้าขาย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 และน้อยที่สุดมีอาชีพส่วนตัว จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา	2.37	0.99	น้อย
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	2.29	0.98	น้อย
3. การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนา	1.93	0.76	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.20	0.91	น้อย

จากตาราง 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.20$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X} = 2.37$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 2.29$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ($\bar{X} = 1.93$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและให้ข้อมูลในการวางแผนพัฒนามากน้อยเพียงใด	2.39	0.99	น้อย
2. ท่านได้ร่วมเป็นกรรมการหรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเพื่อเป็นคณะกรรมการพัฒนาของอบต. ในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต.	2.27	0.95	น้อย
3. ท่านได้ร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการระบุปัญหาและความต้องการในหมู่บ้านของท่าน	2.78	1.11	ปานกลาง
4. ท่านได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาในอบต.ของท่าน	2.30	0.95	น้อย
5. ท่านมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาหมู่บ้าน	2.41	1.03	น้อย

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6. ท่านได้เข้าร่วมประชุมรับฟังการประเมินสถานการณ์ การชี้แจงวัตถุประสงค์และจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่นำเสนอในการจัดทำแผนพัฒนา	2.08	0.91	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.37	0.99	น้อย

จากตาราง 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 3 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 3 ท่านได้ร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการระบุปัญหาและความต้องการในหมู่บ้านของท่าน ($\bar{X} = 2.78$) รองลงมาคือ ข้อที่ 5 ท่านมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.79$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อที่ 6 ท่านได้เข้าร่วมประชุมรับฟังการประเมินสถานการณ์ การชี้แจงวัตถุประสงค์และจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่นำเสนอในการจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X} = 2.08$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ท่านมีส่วนร่วมกับทางอบต. ในการประชาสัมพันธ์ให้ทราบวัน เวลา ที่จะออกประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาฯ มากน้อยเพียงใด	2.09	0.81	น้อย

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของหมู่บ้านที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม	2.30	0.93	น้อย
3. ท่านให้ความร่วมมือช่วยเหลือต่อหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนพัฒนา อบต.	2.29	1.01	น้อย
4. ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลความก้าวหน้าโครงการในแผนพัฒนาอบต.	2.42	1.10	น้อย
5. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการพัฒนาอบต. ที่จะเป็นตัวแทนในการจัดทำแผนพัฒนาอบต.	2.54	1.17	ปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมที่จะเสนอโครงการตามความต้องการ เพื่อให้ได้รับการบรรจุลงในแผนพัฒนาของอบต.	2.51	1.17	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารโครงการ/กิจกรรม งบประมาณต่าง ๆ จากทางอบต. ที่ดำเนินการว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด	2.37	1.12	น้อย
8. ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ เนื้อหาสาระของแผนพัฒนาอบต. หลังจากทีคณะกรรมการพัฒนาฯ จัดทำแผนแล้วเสร็จ	2.22	0.97	น้อย
9. ท่านได้มีส่วนร่วมในการระดมทุนหรือให้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงใด	2.14	0.88	น้อย

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
10. ท่านได้มีส่วนร่วมออกเสียงเพื่อเลือกท่าน ได้มีส่วนร่วมออกเสียงเพื่อเลือกใน แผนพัฒนาของอบต.	2.18	0.91	น้อย
11. เมื่อมีการประชุมประชาคมในหมู่บ้านเพื่อ รับทราบปัญหาและความต้องการ ท่านเข้า ร่วมประชุมบ่อยครั้งเพียงใด	2.08	0.83	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.29	0.98	น้อย

จากตาราง 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเข็ง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 5 และข้อ 6 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 5 ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการพัฒนาอบต. ที่จะเป็นตัวแทนในการจัดทำแผนพัฒนาอบต. ($\bar{X} = 2.54$) รองลงมาคือ ข้อที่ 6 ท่านมีส่วนร่วมที่จะเสนอโครงการตามความต้องการ เพื่อให้ได้รับการบรรจุลงในแผนพัฒนาของอบต. ($\bar{X} = 2.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อที่ 11 เมื่อมีการประชุมประชาคมในหมู่บ้านเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการ ท่านเข้าร่วมประชุมบ่อยครั้งเพียงใด ($\bar{X} = 2.08$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัด
บุรีรัมย์ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ท่านได้เข้าร่วมควบคุม ตรวจสอบ การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของอบต.	2.09	0.83	น้อย
2. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ ตามแผนพัฒนาอบต.	2.03	0.84	น้อย
3. ท่านมีส่วนร่วมในการทบทวนแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ทุกปี	1.95	0.79	น้อย
4. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้งบประมาณของอบต.	1.99	0.78	น้อย
5. ท่านมีส่วนร่วมในการรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาอบต.	2.13	0.80	น้อย
6. ท่านได้มีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต. เพื่อพิจารณาแผนพัฒนาเพียงใด	2.08	0.84	น้อย
7. ท่านได้มีส่วนร่วมในการควบคุม การใช้ทรัพย์สินของอบต. เพียงใด	1.81	0.71	น้อย
8. ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น เปิดซองสอบราคา /ประกวดราคาและตรวจรับงานจ้างใน โครงการต่างๆ ของอบต.	2.02	0.80	น้อย
9. ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนาอบต.	1.96	0.73	น้อย
10. ท่านได้มีการติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาอบต.	1.91	0.76	น้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
11. ท่านเคยตรวจสอบว่าอบค.นำโครงการกิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของหมู่บ้านท่านไปบรรจุลงในแผนพัฒนาอบค. มากน้อยเพียงใด	1.86	0.75	น้อย
12. ท่านเคยตรวจสอบการจัดทำโครงการพัฒนาการบริการสาธารณะ ที่เป็นข้อเสนอของประชาชนไปจัดทำแผนพัฒนาอบค. มากน้อยเพียงใด	1.63	0.61	น้อย
13. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนพัฒนาอบค.	1.65	0.65	น้อย
รวมเฉลี่ย	1.93	0.76	น้อย

จากตาราง 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนที่พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.93$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 5 ท่านมีส่วนร่วมในการรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาอบค. ($\bar{X} = 2.13$) รองลงมา คือ ข้อที่ 1 ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของอบค. ($\bar{X} = 2.09$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อที่ 12 ท่านเคยตรวจสอบการจัดทำโครงการพัฒนาการบริการสาธารณะ ที่เป็นข้อเสนอของประชาชนไปจัดทำแผนพัฒนาอบค. มากน้อยเพียงใด ($\bar{X} = 1.63$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตาราง 12 ร้อยละของการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา	91	36.70
1.1 ควรมีการประชุมสัมมนาข้อมูลข่าวสารการจัดเวที ประชาคมในแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้	57	23.00
1.2 อยากให้อบต. ลงพื้นที่ ออกพบปะประชาชนเพื่อรับทราบ ปัญหาและความต้องการของประชาชนให้มากกว่านี้	34	13.70
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา	78	31.45
2.1 การจัดทำโครงการและแผนพัฒนา ต้องการให้ออบต. พิจารณาถึงความสำคัญของปัญหาและความเดือดร้อน ของประชาชน ในแต่ละหมู่บ้านเป็นหลัก	32	12.90
2.2 การพิจารณางบประมาณเพื่อพัฒนาหมู่บ้านนั้น ต้องการ ให้ออบต. จัดลำดับความสำคัญของแผนพัฒนาที่ประชาคม มีมติเห็นชอบแล้ว เพื่อให้ตรงกับปัญหาความต้องการ มากที่สุด	29	11.70
2.3 ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าประชุม รับรู้ ในการวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหามุ่บ้านของตนเอง ให้มากกว่านี้	17	6.85
3. ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา	79	31.85
3.1 ต้องการให้ออบต. ดำเนิน โครงการเป็นไปอย่างทั่วถึง ทุกหมู่บ้านในอบต. และดำเนิน โครงการด้วยความ บริสุทธิ์ ยุติธรรม	61	24.60
3.2 ต้องการให้ออบต. หรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เข้ามาดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน ในการส่งเสริม อาชีพ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองและสามารถเพิ่ม รายได้ให้กับครอบครัว	18	7.25
รวมเฉลี่ย	248	100.00

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ จำนวนทั้งสิ้น 248 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 359 คน คิดเป็นร้อยละ 69.08 โดยรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้ออบค. ดำเนินโครงการเป็น ไปอย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้านในอบค. และดำเนิน โครงการด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 รองลงมาคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การจัดเวทีประชาคมในแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และอยากให้ออบค. ลงพื้นที่ ออกพบปะประชาชนเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนให้มากกว่านี้

จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการจัดเวทีประชาคมในแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชน ทราบมากกว่านี้ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00

จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ การ จัดทำโครงการและแผนพัฒนา ต้องการให้ออบค. พิจารณาถึงความสำคัญของปัญหาและความ เเคือคร้อนของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเป็นหลัก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 และ จำนวนน้อยที่สุด คือ ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าประชุม รับรู้ในการวางแผน พัฒนาและแก้ไขปัญหามุมบ้านของตนเองให้มากกว่านี้ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.85

จำแนกตามด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้ออบค. ดำเนินโครงการเป็น ไปอย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้านในอบค. และดำเนิน โครงการด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง ใน 9 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 3,465 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัย หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขสำนวนและภาษา เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทองหลาง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ 0.9750 ซึ่งผ่านเกณฑ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระยะเวลาที่กำหนด ได้แบบสอบถามที่ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด 359 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่า ร้อยละ (Percentage)

4.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ รายงาน 3 ด้าน ด้วยการหา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาค่าต่ำสุด จะได้ดังนี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏว่าที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้ออบค. ดำเนินโครงการเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้านในอบค. และดำเนินโครงการด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม รองลงมา คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการจัดเวทีประชาคมในแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีแนวทางที่อบค. จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนา ส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง นำไปปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ซึ่งสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลการศึกษาที่ออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากประชาชนขาดความสนใจที่จะเข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่นำเสนอผ่านเวทีประชาคมไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประจำปี พ.ศ. 2545 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นว่า ประชาชนยังไม่ค่อยจะให้ความสนใจในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร เช่น ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

2. หากพิจารณาจากผลการศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขื่อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ราชดำเนิน ทั้ง 3 ด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขื่อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากประชาชนต้องดิ้นรนขวนขวายทำมาหาเลี้ยงชีพเลี้ยงครอบครัว ไม่มีเวลา จึงไม่ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชาคมนำเสนอปัญหา และความต้องการเพื่อบรรจุลงในแผนพัฒนาของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายยันต์ ภิรมย์กิจ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลหนองบัวระเหวในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทเทศบาลในการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขื่อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในหมู่บ้านขาดความรู้ ความเข้าใจ และ ไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงหรือมองไม่เห็นประโยชน์ในภายภาคหน้า จากการที่จะเข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ปิยรัตน์ สุขบรรณ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลชายเขี้ยวพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ การศึกษาวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล ในด้านการปฏิบัติการประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสัดส่วนของประชาชนที่มีโอกาสได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีน้อย รวมทั้งประชาชนเข้าใจว่าใน

ขั้นตอนหรือกระบวนการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเป็นหน้าที่ของอบต. และเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนา จึงทำให้ประชาชนไม่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการติดตามประเมินผลแผนพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีณา มะหะหมัด (2550 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ผลวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงาน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น อบต. ควรใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ในการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนได้รับทราบหลักการและเหตุผลความจำเป็นที่ประชาชนจะต้องเข้ามา มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการจัดให้มีการอบรมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นทุกคณะฯ และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างถ่องแท้ รวมทั้งเสริมสร้างทัศนคติของประชาชนและหาแนวทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม ของอบต. ในทุก ๆ ด้าน ทุก ๆ ขั้นตอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้องและองค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียง

2.2 ควรมีการศึกษาในเรื่องทำอะไร ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเชิงคุณภาพ จากกลุ่มตัวอย่างหลากหลายและเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น. (2538). คำแนะนำการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล.
กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- (2543). คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล.
กรุงเทพฯ : อสารักษาคินแดน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น สำนักพัฒนาและส่งเสริมการ
บริหารงานท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อสารักษาคินแดน.
- กฤษ เพิ่มทันจิตต์. (2531). ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเกิดเป็นเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 4.
สมุทรปราการ : ศรีบุญอุตสาหกรรมการพิมพ์ (1998)
- โกวิท พวงงาม. (2549). มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจและการบริหารงาน
ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เสมารธรรม.
- จักรพงษ์ สงวนชม. (2549). ภูมิปัญญาและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการ
ทรัพยากรดิน กรณีศึกษาหมู่บ้านกะลา ตำบลหมื่นศรี อำเภออำโรงทาง จังหวัดสุรินทร์.
วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2525). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. การบริหารงานพัฒนา
ชนบท. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2520). การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2536). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น
- ทวิทย์ โทธิเสส. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลวังไชย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. รายงานการศึกษาอิสระ. ร.ป.ม.
(สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). ทฤษฎีกรมบุคคลในองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- (2539). การวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- นที คิมจูบรรจง. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน
ตำบลนาจอมเทียน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์. รป.ม. (สาขาวิชานโยบาย
สาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,
ประชุม รอดประเสริฐ. (2539). นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- ปิยรัตน์ สุขบรรณ. (2552). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขต
เทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์. รป.ม.
(รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์. (2547). การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองโดยการพัฒนา
วิสาหกิจชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน. วิทยานิพนธ์. รป.ม.
(รัฐประศาสนศาสตร์). นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พวงทอง โขธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น :
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ. รป.ม.
(รัฐประศาสนศาสตร์) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ห.ส.น.ไทย-
อนุเคราะห์ไทย.
- ลิขิต ชีรเวทิน. (2543). การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท : รายงานเสนอ
ต่อสมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทยและมูลนิธิ Friendrih. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน.
(เอมแอล ครีตัน). กรุงเทพฯ : ศูนย์สันติวิธีเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า.
- วิญญู อังคนารักษ์. (2518). การปรับปรุงอำนาจการบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด :
กรณีการบริหารและการปกครอง. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
ไอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (ม.ป.ป.). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

สถาบันพระปกเกล้า. (2548). **ความขัดแย้ง : หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา.**

กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า

สายยันต์ ภิรมย์กิจ. (2547). **บทบาทของเทศบาลตำบลหนองบัวระเหวในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. ปร.ม.**

(รัฐประศาสนศาสตร์) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักพัฒนาเมือง. (2534). **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟเอดิเคชัน**

สมบูรณ์ กนกหงษ์. (2544). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล**

ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.

(สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุเมธ พุทธนันท์เมธา. (2549). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน. กรณีศึกษา**

โรงเรียนบ้านป่าหนาม อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. (บริหารการศึกษา).

บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สุกชัย ศรีทศ. (2547). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาชุมชนต่อการวางแผนพัฒนา**

เทศบาลเมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์. ปร.ม. (สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

อนันต์ เกตุวงศ์. (2541). **หลักและเทคนิคการวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :**

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อารีณา มะหะหมัด. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบล**

ท่าไม้ อำเภอกำมะกา จังหวัดกาญจนบุรี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. ปร. ม.

(สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย

ขอนแก่น.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเชียง. (2550). **แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล**

หนองเชียง (พ.ศ. 2551-2553). อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์. บุรีรัมย์ :

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเชียง.

Brown, D. S. (1990). **Manager is New Job is Concert Building. HR Magazine**10,25.

Kaufman, H. F. (1949). **Participation in Organized Activities. New York: McGraw Book Company.**

Lara, Y. (2004). **Benin, Participative Planning for Development: The Case of**

GlaZoue. New Jersey: Prentice Hall. SNV Benin.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศบ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุรพงษ์ ศิลาวิเศษ

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง ตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียมน ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพรมา นาคเหนือ

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙๕๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คือ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเอกนิพนธ์ สมน้อย

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒ ๖ ๕ ๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทองหลาง

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน กะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายทองสุข บรรคาศักดิ์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามสำหรับการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ กธ ๐๕๔๕.๑๑/๖๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.จระ ค. ในเมือง อ. เมือง

จ. บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้ใหญ่บ้านโคกจิก หมู่ที่ ๑

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคปฏิบัติ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคปฏิบัติ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร.ช.พ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๖๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้ใหญ่บ้านหนองเอื้อง หมู่ที่ 2

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร.นพ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทีฮบ ระฮองทอง)

คณะคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๕ ๑๒๒๑ ตย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๕ ๒๔๕๘

ที่ ศธ ๐๔๔๔.๑๑/๖๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน บ้านหัวตะกั่ว หมู่ที่ 3

ด้วย นายทองสุข บรรดาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาคณะทำภาคนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮีง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประจัน ตะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยกาครั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ คี๑ ๑๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จิวะ ต.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรื่อง บ้านกู่ดามิ หมู่ที่ 4

ด้วย นายทองสุข บรรดาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประจักษ์ คะเนกัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร.จ.พ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ณะองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๘

ที่ ศร ๐๕๔๕.๑๑/๖๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ฉ.จระ ค. ในเมือง อ. เมือง

จ. บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรื่อง บ้านช่างทะเล หมู่ที่ ๕

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี้อ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประจัน ตะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยกรณี นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร.จ.พ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทีชบ ตะอองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๔๔๔.๑๑/๖๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน บ้านต้นป้อ หมู่ที่ 6

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคปฏิบัติ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี้อ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคปฏิบัติ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร.พ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ณะองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๖๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ค. ในเมือง อ. เมือง

จ. บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรื่อง บ้านม่วง หมู่ที่ ๗

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี อําเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประจัน คะณวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์กับรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร.นพ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะฮองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๘

ที่ กธ ๐๔๔๕.๑๑/๖๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ค. ในเมือง อ. เมือง

จ. บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เวียน บ้านเขวาสี หมู่ที่ ๘

ด้วย นายทองสุข บรรคาศักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี้อ อำเภอนบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการทำนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร.นพ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียร ณะองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ คห ๑๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๔

ที่ ศร ๐๔๔๕.๑๑/๖๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ฉ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน บ้านไทรทอง หมู่ที่ 9

ด้วย นายทองสุข บรรคาคักดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประจักษ์ ณะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒๕๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ณะองทอง)

คณะศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณะศิลปศาสตรบัณฑิต

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ คห ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

แบบสอบถามภาคนิพนธ์

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามนี้เป็นการหาข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยของการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริง ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการเท่านั้น จึงขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

(นายทองสุข บรรคาศักดิ์)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา					
1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและให้ข้อมูลในการวางแผนพัฒนามากน้อยเพียงใด					
2	ท่านได้ร่วมเป็นกรรมการหรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเพื่อเป็นคณะกรรมการพัฒนาของอบต. ในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต.					
3	ท่านได้ร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการระบุปัญหาและความต้องการในหมู่บ้านของท่าน					
4	ท่านได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาในอบต. ของท่าน					
5	ท่านมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาหมู่บ้าน					
6	ท่านได้เข้าร่วมประชุมรับฟังการประเมินสถานการณ์ การชี้แจงวัตถุประสงค์และจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่นำเสนอในการจัดทำแผนพัฒนา					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนา					
7	ท่านมีส่วนร่วมกับทางอบต. ในการประชาสัมพันธ์ให้ทราบวันเวลาที่ออกประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนามากน้อยเพียงใด					
8	ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของหมู่บ้านที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม					
9	ท่านให้ความร่วมมือช่วยเหลือต่อหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนพัฒนา อบต.					
10	ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล ความก้าวหน้าโครงการในแผนพัฒนาอบต.					
11	ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการพัฒนาอบต. ที่จะเป็นตัวแทนในการจัดทำแผนพัฒนาอบต.					
12	ท่านมีส่วนร่วมที่จะเสนอโครงการตามความต้องการ เพื่อให้ได้รับการบรรจุลงในแผนพัฒนาของอบต.					
13	ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารโครงการ/กิจกรรม งบประมาณต่าง ๆ จากทางอบต. ที่ดำเนินการว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ เนื้อหาสาระของแผนพัฒนาอบต. หลังจากที่คณะกรรมการพัฒนาฯ จัดทำแผนแล้วเสร็จ					
15	ท่านได้มีส่วนร่วมในการระดมทุนหรือให้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงใด					
16	ท่านได้มีส่วนร่วมออกเสียงเพื่อเลือกโครงการที่สำคัญที่สุดของหมู่บ้านเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาของอบต.					
17	เมื่อมีการประชุมประชาคมในหมู่บ้านเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการ ท่านเข้าร่วมประชุมบ่อยครั้งเพียงใด					
ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา						
18	ท่านได้เข้าร่วมควบคุม ตรวจสอบ การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของอบต.					
19	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการตามแผนพัฒนาอบต.					
20	ท่านมีส่วนร่วมในการทบทวนแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ทุกปี					
21	ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้งานงบประมาณของอบต.					
22	ท่านมีส่วนร่วมในการรายงานผล การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาอบต.					
23	ท่านได้มีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภาอบต. เพื่อพิจารณาแผนพัฒนาเพียงใด					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24	ท่านได้มีส่วนร่วมในการควบคุม การใช้ทรัพย์สินของอบต. เพียงใด					
25	ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น เปิดซองสอบราคา /ประกวดราคาและตรวจรับงานจ้างในโครงการต่าง ๆ ของอบต.					
26	ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาอบต.					
27	ท่านได้มีการติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาอบต.					
28	ท่านเคยตรวจสอบว่าอบต. นำโครงการกิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของหมู่บ้านท่านไปบรรจุลงในแผนพัฒนาอบต. มากน้อยเพียงใด					
29	ท่านเคยตรวจสอบการจัดทำโครงการพัฒนาการบริการสาธารณะ ที่เป็นข้อเสนอของประชาชนไปจัดทำแผนพัฒนาอบต. มากน้อยเพียงใด					
30	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนพัฒนาอบต.					

ตอนที่ 3 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสำหรับการวิจัย

Reliability

Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	A1	4.0333	.8503	30.0
2.	A2	3.6000	1.0034	30.0
3.	A3	4.2000	.7144	30.0
4.	A4	4.1333	.7761	30.0
5.	A5	4.2667	.6915	30.0
6.	A6	4.0333	.8087	30.0
7.	A7	3.5667	.7279	30.0
8.	A8	3.6000	.9685	30.0
9.	A9	3.9000	.8030	30.0
10.	A10	3.8000	.8052	30.0
11.	B1	4.0333	.7649	30.0
12.	B2	3.8333	.8743	30.0
13.	B3	3.8333	.8339	30.0
14.	B4	3.9667	.7649	30.0
15.	B5	3.6333	.8087	30.0
16.	B6	3.6667	.9942	30.0
17.	B7	3.4333	.9714	30.0
18.	B8	3.6333	.9279	30.0
19.	C1	3.1333	1.0743	30.0
20.	C2	3.5000	.9002	30.0
21.	C3	3.3333	1.0283	30.0
22.	C4	3.2667	.9444	30.0
23.	C5	3.5667	.8976	30.0
24.	C6	3.4000	.8550	30.0
25.	C7	2.9667	1.0334	30.0
26.	C8	3.8000	.8469	30.0
27.	C9	3.0667	.7849	30.0
28.	C10	2.8667	.8604	30.0
29.	C11	2.9333	1.0148	30.0
30.	C12	2.5000	1.1064	30.0

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .0975

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายทองสุข บรรดาศักดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันอังคาร ที่ 22 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2509
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 35 หมู่ที่ 3 ตำบลกุดจอก อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 20/1 หมู่ที่ 7 ตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2522 ระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดบ้านจิวใหม่ ตำบลกุดจอก อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา 30120 พ.ศ. 2526 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคูใหญ่วัดอัมพวัน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2529 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนคูใหญ่บัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา 30120 พ.ศ. 2551 ปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2553 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์